

Warszawa, 03 maja 2022 r.

MINISTER
SPRAWIEDLIWOŚCI

DLUS-II.053.1.2022

Dot. VII.801.1.2019.PKR

Pan

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

w odpowiedzi na Pana wystąpienie z dnia 23 marca 2022 r. zawierające wniosek o podjęcie inicjatywy ustawodawczej w zakresie ograniczeń wiekowych dla kandydatów na ławników w sądach powszechnych, uprzejmie przedstawiam, co następuje:

Zgodnie ze stanowiskiem zawartym w powołanym wyżej wystąpieniu, przepis art 158 § 1 pkt 5 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 2072, z późn.zm.), zwanej dalej „u.s.p.”, uzależniającej dopuszczalność wyboru ławnika od spełnienia przez kandydata wymogu nieprzekroczenia wieku 70 lat, może być niezgodny z zasadami równego traktowania i niedyskryminacji wyrażonymi w art. 32 Konstytucji. Niezgodność ta jest upatrywana w ustaleniu górnej granicy wieku dla kandydatów na ławników stanowi przejaw dyskryminacji w zatrudnieniu ze względu na wiek. Nawiązując do problematyki górnej granicy wieku kandydatów na ławników w sądach powszechnych, w wystąpieniu poddano pod rozważenie zagadnienie zgodności art. 158 § 1 pkt 5 ustawy u.s.p. z prawem Unii Europejskiej, w szczególności z zasadą równego traktowania skonkretyzowaną w dyrektywie Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającej ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy.

Odnosząc się do powyższego, na wstępie należy wskazać, że Konstytucja RP w art. 32 ust. 1 i 2 stanowi, iż wszyscy są wobec prawa równi, wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne i nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny.

Powyższy przepis dotyczy zasady równości wobec prawa oraz zakazu dyskryminacji jednostki. Pojęcie równości w art. 32 ust. 1 Konstytucji RP nie oznacza równości w znaczeniu bezwzględnym, w tym znaczeniu, że w stosunku do wszystkich i w takim samym stopniu obowiązywałyby i stosowałyby się te same przepisy prawne. Dlatego też sprawą podstawową dla oceny dochowania zasady równości jest ustalenie cechy istotnej, z uwagi na którą przepisy prawa dokonały zróżnicowania sytuacji prawnej swoich adresatów. Wynika to z tego, że zróżnicowanie sytuacji prawnej obywateli jest wtedy sprzeczne z konstytucją, jeżeli traktuje się w sposób różny podmioty lub sytuacje podobne, a takie różnice traktowania nie znajdują uzasadnienia konstytucyjnego. Innymi słowy, wszelkie odstępstwa od nakazu równego traktowania podmiotów podobnych muszą znajdować podstawę w odpowiednio przekonujących kryteriach. Zarówno w doktrynie jak i też w orzecznictwie przyjmuje się, że takimi kryteriami są: kryterium racjonalności, proporcjonalności i sprawiedliwości.

Ponadto kryteria te muszą mieć charakter relewantny, tzn. że wprowadzane zróżnicowanie musi mieć charakter racjonalnie uzasadniony, proporcjonalny, tzn. że waga interesu, któremu ma służyć różnicowanie sytuacji adresatów normy prawnej musi pozostawać w odpowiedniej proporcji do wagi interesów, które zostaną naruszone w wyniku nierównego potraktowania podobnych podmiotów, i wreszcie pozostawać w związku z innymi wartościami, zasadami czy normami konstytucyjnymi uzasadniającymi odmienne traktowanie podmiotów podobnych.

W wystąpieniu odwołano się również do prawa Unii Europejskiej, a w szczególności do uregulowań zamieszczonych w dyrektywie Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającej ogólne warunki ramowego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy.

Zasada równego traktowania w rozumieniu tej dyrektywy oznacza brak jakichkolwiek form bezpośredniej lub pośredniej dyskryminacji ze względu m.in. na wiek. Dyskryminacja bezpośrednia ma miejsce wówczas, gdy odmienne traktowanie jest oparte wyłącznie i w sposób wyraźny na jednym z niedozwolonych kryteriów różnicujących. Z kolei dyskryminacja pośrednia, to dyskryminacja spowodowana przez sytuację, w której z pozoru neutralny przepis, kryterium lub praktyka stawia daną osobę (grupę osób) w szczególnie niekorzystnym położeniu w porównaniu z innymi. Takie zróżnicowanie jest zakazane w unijnym porządku prawnym, chyba że jest obiektywnie uzasadnione zasługującym na ochronę celem, a środki do osiągnięcia tego celu są właściwe i niezbędne.

Art. 6 ust. 1 wyżej wymienionej *dyrektywy* stanowi, że Państwa Członkowskie mogą uznać, iż odmienne traktowanie ze względu na wiek nie stanowi dyskryminacji, jeżeli

w ramach prawa krajowego zostanie to obiektywnie i racjonalnie uzasadnione zgodnym z przepisami celem, w szczególności celami polityki zatrudnienia, rynku pracy i kształcenia zawodowego, i jeżeli środki mające służyć realizacji tego celu są właściwe i konieczne. Odmienne traktowanie może polegać np. na określeniu górnej granicy wieku przy rekrutacji, z uwzględnieniem wykształcenia wymaganego na danym stanowisku lub potrzeby racjonalnego okresu zatrudnienia przed przejściem na emeryturę.

Niezwykle istotny dla dalszych rozważań, w kontekście powołanych art. 32 Konstytucji RP oraz przepisów dyrektywy Rady 2000/78/WE jest fakt, że uzasadnienie projektu ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o prokuraturze, ustawy – Prawo o ustroju sądów wojskowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2003 r., poz. 2256), która podwyższyła górną granicę wieku kandydatów na ławników z 65 do 70 lat nie zawierało wyjaśnienia, jakimi kryteriami kierował się ustawodawca, wprowadzając wyżej wymienioną zmianę. Tym samym trudno jest wypowiedzieć się jednoznacznie, czy odstępstwo od nakazu równego traktowania podmiotów było uzasadnione względami racjonalności, proporcjonalności i sprawiedliwości, jak również, czy przyjęte kryteria miały charakter relewantny, proporcjonalny, a także czy pozostawały w związku innymi wartościami, zasadami i normami konstytucyjnymi uzasadniającymi odmienne traktowanie.

Należy również podkreślić, że dyrektywa Rady 2000/78/WE stanowiąca wzorzec, do którego odwołano się w wystąpieniu ustanawia ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy, a więc dotyczy równego traktowania osób będących w **zatrudnieniu**.

W tym kontekście należy zauważyć, że wprawdzie ławnik jest funkcjonariuszem publicznym w rozumieniu art. 115 § 13 pkt 3 Kodeksu karnego, niemniej więź łącząca go z państwem nie jest stosunkiem pracy ani też inną formą zatrudnienia.

W świetle uregulowań prawa polskiego **funkcja ławnika jest pełniona społecznie**. W literaturze określa się go jako sędziego społecznego.

W myśl art. 182 Konstytucji RP ławnicy stanowią czynnik społeczny w wymiarze sprawiedliwości. Ponadto w procesie orzekania mają równe prawa z sędziami i wywierają faktyczny wpływ na kształtowanie się orzecznictwa sądów powszechnych. Instytucja ławnika określona w Konstytucji RP znajduje rozwinięcie w u.s.p.

Ławników do sądów okręgowych i rejonowych wybierają rady gmin. Prezes właściwego sądu wręcza ławnikom zawiadomienia o wyborze, odbiera ślubowanie i wpisuje na listę ławników, którzy mogą być wyznaczani do orzekania. Zgodnie z art. 4 § 2 u.s.p.,

przy rozstrzyganiu spraw ławnicy mają równe prawa z sędziami i asesorami sądowymi. W piśmiennictwie podkreśla się, że *funkcja ławnika, zważywszy na jego rolę oraz zadania, do realizacji jakich jest powołany, jest zaszczytna oraz odpowiedzialna. Teoretycznie pozycja ławnika w procesie jest bardzo wysoka, (...) gdy zważy się, że w procesie orzekania ławnicy mają równe prawa z sędziami (...)*¹.

Zgodnie z art. 165 u.s.p. kadencja ławników sądów okręgowych i rejonowych trwa cztery lata kalendarzowe następujące po roku, w którym dokonano wyborów, jednak mandat ławnika wybranego dodatkowo wygasa z upływem kadencji ogółu ławników. Po upływie kadencji ławnik może brać udział jedynie w rozpoznawaniu sprawy rozpoczętej wcześniej z jego udziałem, do czasu jej zakończenia.

Pełnienia obowiązków ławnika – polegających na uczestniczeniu w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości, zgodnie z art. 4 § 1 u.s.p. nie można utożsamiać z obowiązkami wynikającymi ze stosunku pracy, czy z umowy cywilnoprawnej. Obowiązki te wynikają wyłącznie z publicznoprawnego stosunku łączącego ławnika z sądem, który nie ma cech stosunku cywilnoprawnego. Z przepisów dotyczących pełnienia funkcji ławnika wynika bowiem jednoznacznie, że pomiędzy ławnikiem a prezesem sądu (sędzią) nie zostaje nawiązany stosunek pracy, czy też stosunek cywilnoprawny. Pomiedzy ławnikiem, a prezesem sądu (sędzią) istnieje wyłącznie stosunek publicznoprawny².

W świetle uregulowań krajowych zasadniczo praca jest wykonywana w ramach stosunku pracy (np. umowa o pracę, mianowanie, powołanie), rzadziej w ramach innego stosunku cywilnoprawnego (np. umowy zlecenia). Trzeba też podkreślić, że immanentną cechą wszelkich form zatrudnienia, zwłaszcza stosunku pracy jest wynagrodzenie.

Osoby sprawujące funkcję społeczną ławnika w Polsce nie otrzymują wynagrodzenia. Zgodnie bowiem z art. 172 § 3 u.s.p. ławnik otrzymuje rekompensatę pieniężną za czas wykonywania czynności w sądzie, którymi są: udział w rozprawie lub posiedzeniu, uczestnictwo w naradzie nad wyrokiem, sporządzenie uzasadnienia lub uczestnictwo w posiedzeniu rady ławniczej, jeżeli został do niej wybrany. Rekompensaty otrzymują zarówno ławnicy pozostający w zatrudnieniu (u innego pracodawcy), jak i też nie pozostający w zatrudnieniu.

---

¹ por. A. Rycak, *Metodyka pracy ławnika*, rozdział 2, pkt 1, drugi akapit, LEGALIS.

² Sąd Apelacyjny w Szczecinie w orzeczeniu z dnia 27 czerwca 2013 r., sygn. III AUa 100/13, zam. Legalis numer 1242579).

Ponadto, w myśl § 4a wyżej wymienionego przepisu ławnikowi przysługuje ryczałt na pokrycie kosztów dojazdu do sądu w celu wykonywania czynności w sądzie środkami komunikacji miejscowej.

Dodatkowo, w myśl art. 173 u.s.p. ławnicy zamieszkali poza siedzibą sądu otrzymują diety oraz zwrot kosztów przejazdu i noclegu według zasad ustalonych w tym zakresie dla sędziów. Świadczenia w postaci rekompensaty pieniężnej, diet oraz zwrotu kosztów przejazdu i noclegu nie mają charakteru wynagrodzenia, stanowią jedynie pokrycie kosztów ponoszonych przez osoby będące ławnikami w związku z wykonywanymi przez nie czynnościami związanymi ze sprawowaniem wymiaru sprawiedliwości.

Skoro zatem, w świetle uregulowań prawa krajowego, funkcja ławnika pełniona jest społecznie (skoro, w przypadku ławników nie mamy do czynienia z jakąkolwiek formą zatrudnienia), rozważanie kwestii związanych z ewentualną dyskryminacją w zakresie zatrudnienia ze względu na wiek wydaje się bezprzedmiotowe. Tym samym można również wyprowadzić tezę, że dyrektywa Rady 2000/78/WE, na którą powołuje się Pan w wystąpieniu nie ma bezpośredniego przełożenia na funkcjonowanie ławników w sądach powszechnych.

Na potwierdzenie powyższej tezy należy przywołać fragment opinii Rzecznika Generalnego TSUE oraz fragment uzasadnienia wyroku TSUE z dnia 21 października 2021 roku w sprawie C-824/19 (sprawa dotyczyła zakazu dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność osoby wykonującej funkcję ławnika sądowego przez osobę niewidomą w Bułgarii). Rzecznik Generalny w wydanej opinii stwierdził m.in.: „Chciałbym na wstępie zauważyć, że przedstawione pytania odnoszące się do wykładni dyrektywy 2000/78/WE nie dotyczą wszystkich ławników sądowych w sprawach karnych, lecz jedynie tych, którzy w bułgarskim systemie opisanym w postanowieniu odsyłającym, pełnią swe funkcje za wynagrodzeniem, a zatem w ramach działalności zawodowej (...). Chciałbym przypomnieć, że jak wynika z tytułu i preambuły dyrektywy 2000/78/WE, zmierza ona do ustanowienia ogólnych warunków ramowych w celu zapewnienia każdej osobie równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy, oferując skuteczną ochronę przed dyskryminacją z przyczyn określonych w art. 1, wśród których wymieniono niepełnosprawność (...). Niniejsza sprawa jest niewątpliwie objęta zakresem stosowania dyrektywy 2000/78/WE(...). W pierwszej kolejności, jak wskazałem w uwagach wstępnych, sprawa ta dotyczy pełnienia funkcji ławnika sądowego w sprawach karnych w ramach pracy wykonywanej za wynagrodzeniem”.

Z kolei TSUE w uzasadnieniu omawianego wyroku stwierdził m.in.: „W 2014 r. VA została przyjęta do pracy w charakterze ławnika sądowego przy sądzie miejskim w Sofii, Bułgaria, w wyniku postępowania wszczętego przez radę miejską tego miasta. Została ona

przydzielona do sądu rejonowego w Sofii, Bułgaria oraz, w drodze losowania, podobnie jak troje innych ławników sądowych, do szóstego wydziału karnego tego sądu, w którym orzekła sędzia UB. W dniu 25 marca 2015 r. została ona zaprzysiężona przed tym sądem w tym charakterze (...). Na wstępie należy przypomnieć, że zarówno z tytułu i preambuły, jak i z treści i celu dyrektywy 2000/78/WE wynika, że dyrektywa ta zmierza do ustanowienia ogólnych warunków ramowych celem zapewnienia każdej osobie równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy, poprzez zaoferowanie tej osobie skutecznej ochrony przed dyskryminacją ze względu na jedną z przyczyn określonych w art. 1 tej dyrektywy, wśród których znajduje się niepełnosprawność (...). Z wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym wynika, że obowiązki ławnika sądowego stanowią odpłatną działalność zawodową”.

W kontekście analizy zagadnienia dyskryminacji w zatrudnieniu, z uwagi na zakres zadań ławników, do których art. 4 § 1 u.s.p. zalicza uczestnictwo w rozpoznawaniu spraw przed sądami w pierwszej instancji oraz wobec treści paragrafu 2 tego artykułu stanowiącego, że przy rozstrzyganiu spraw ławnicy mają równe prawa z sędziami i asesorami sądowymi, w zakresie ograniczeń wiekowych warunkujących możliwość sprawowania wymiaru sprawiedliwości można poszukiwać analogii między sytuacją osób kandydujących do objęcia funkcji ławnika a sytuacją osób pełniących urząd na stanowisku sędziego.

Co do zasady, zgodnie z art. 69 § 1 u.s.p. sędzia przechodzi w stan spoczynku z dniem ukończenia 65 roku życia. Sędzia ma możliwość złożenia Krajowej Radzie Sądownictwa oświadczenia wyrażającego wolę dalszego zajmowania stanowiska.

Wraz z tym oświadczeniem sędzia przedstawia zaświadczenie stwierdzające, że jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego, wydane na zasadach określonych dla kandydata na stanowisko sędziowskie. W myśl art. 69 § 3 u.s.p., w przypadku wyrażenia przez Krajową Radę Sądownictwa zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego, sędzia może zajmować to stanowisko nie dłużej niż do ukończenia 70 roku życia.

Z powyższego wynika jednoznacznie, że **górną granicą wieku warunkującą pozostawanie przez sędziego w stanie czynnym, a w rezultacie umożliwiającą dalsze sprawowanie wymiaru sprawiedliwości, została ustalona na tożsamym poziomie jak w przypadku osób kandydujących do objęcia funkcji ławnika.** Co więcej, w przypadku sędziego obowiązujące przepisy nie przewidują żadnej możliwości dalszego pozostawania w stanie czynnym w przypadku osiągnięcia przez sędziego wieku 70 lat. Tymczasem w przypadku ławników, mogą oni sprawować wymiar sprawiedliwości nawet w sytuacji

przekroczenia tej granicy wiekowej, wystarczające jest jedynie, aby w dniu wyboru na ławnika granicy tej nie przekroczyli.

Można zatem przyjąć, że sytuacja prawna osób kandydujących do objęcia funkcji ławnika, w zakresie ograniczeń wiekowych warunkujących możliwość sprawowania wymiaru sprawiedliwości, została przez ustawodawcę ukształtowana w sposób mniej rygorystyczny niż w przypadku sędziów. Z tego powodu brak jest jakichkolwiek podstaw do uznania, że w analizowanym przypadku ławnicy są dyskryminowani ze względu na wiek.

Wymaga przy tym podkreślenia, że zgodnie z art. 6 ust. 1 akapit pierwszy dyrektywy 2000/78/WE odmienne traktowanie ze względu na wiek nie stanowi *per se* dyskryminacji zakazanej na podstawie art. 2 tejże dyrektywy. Charakteru dyskryminacyjnego nie mają bowiem przepisy wprowadzające odmienne traktowanie, jeżeli w ramach prawa krajowego zostanie to obiektywnie i racjonalnie uzasadnione zgodnym z przepisami celem, w szczególności celami polityki zatrudnienia, rynku pracy, i kształcenia zawodowego, i jeżeli środki mające służyć realizacji tego celu są właściwe i konieczne (kontratyp obiektywnego uzasadnienia). Jak wynika z art. 6 akapit 2 lit. c tej dyrektywy takie odmienne traktowanie może polegać na (...) określeniu górnej granicy wieku przy rekrutacji (...).

Zawarte w art 158 § 1 pkt 5 u.s.p. ograniczenie możliwości wyboru na ławnika dla osoby, która w dniu wyboru przekroczyła wiek 70 lat znajduje zatem obiektywne i racjonalne uzasadnienie.

Wiek jest tym kryterium różnicującym, którego charakter wynika z samej natury ludzkiego życia, fizjologii i psychiki. Dość powszechny i zwykle uzasadniony jest pogląd, że zaawansowany wiek jest obiektywnie związany z utratą lub ograniczeniem zdolności fizycznych, a niekiedy także intelektualnych. Naturalne wydaje się, że wraz z postępującym procesem starzenia się, pogarszają się zdolności percepcyjne i analityczne człowieka.

Wprawdzie osoby kandydujące do pełnienia funkcji ławnika przedstawiają zaświadczenie o stanie zdrowia, wystawione przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, stwierdzające brak przeciwwskazań do wykonywania funkcji ławnika, niemniej zaświadczenie to zachowuje aktualność w okresie zbliżonym do daty badania, natomiast jest dość oczywiste, że stan zdrowia człowieka podlega pewnej dynamice i można postawić tezę, że – w ujęciu statystycznym – wraz z wiekiem ulega pogorszeniu. Trzeba też zauważyć, że zdolność do wykonywania obowiązków stanowi konkluzję płynącą z prognozy stanu zdrowia kandydata dokonanej w dniu badania, natomiast przełożenie tej prognozy na praktykę nie zawsze będzie polegało na jej wiernym odzwierciedleniu w rzeczywistości.

Z przedstawionych wyżej powodów rekrutowanie ławników spośród osób, które przekroczyły granicę wieku 70 lat, niesie ze sobą wysokie ryzyko częstych absencji spowodowanych pogorszeniem stanu zdrowia lub utratą sił, co w negatywny sposób będzie rzutowało na sprawność postępowania przed sądem.

Należy przypomnieć, że kodeks postępowania karnego przewiduje sytuacje, w których proces prowadzony jest od początku i w art. 404 § 2 k.p.k. wprowadza zasadę, że każda zmiana składu sędziowskiego w postępowaniu karnym powoduje konieczność prowadzenia rozprawy od początku. Zasada niezmienności składu orzekającego oznacza, że orzeczenie sądu może być wydane tylko przez ten skład orzekający (tych samych sędziów i ławników), który uczestniczył w toku całej rozprawy.

W tej sytuacji absencja ławnika, zwłaszcza długotrwała, będzie powodowała niemożność dalszego jej procedowania, co będzie rodziło poważne problemy w przypadku spraw, w których stosowany jest środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania.

Trzeba też dodatkowo zasygnalizować, że w przypadku pojawienia się u ławnika niezdolności do dalszego pełnienia tej funkcji z uwagi na pogorszenie się stanu jego zdrowia, jego odwołanie jest wysoce problematyczne. Mowa jest tu nie tylko o sytuacji, w której dochodzi do różnicy w ocenie tej zdolności w opinii samego zainteresowanego oraz prezesa sądu lub sędziów z nim orzekających.

Zgodnie z art. 166 § 2 pkt 4 u.s.p. rada gminy, która wybrała ławnika, może go odwołać na wniosek prezesa właściwego sądu w razie niezdolności do wykonywania obowiązków ławnika. Wniosek, o którym mowa w paragrafie 2 tego artykułu, jest składany łącznie z opiniami właściwej rady ławniczej oraz kolegium właściwego sądu okręgowego (albo z oświadczeniem prezesa właściwego sądu, że taka opinia lub takie opinie nie zostały wydane w terminie 21 dni od dnia doręczenia wniosku do zaopiniowania). Przed podjęciem uchwały w sprawie wniosku o odwołanie ławnika przewodniczący rady gminy umożliwia wysłuchanie ławnika i jego udział w posiedzeniu właściwej komisji i w sesji rady gminy, na których taki wniosek będzie opiniowany i rozpoznawany.

Z powyższego wynika, że odwołanie ławnika wymaga współdziałania prezesa sądu z kolegiальnym organem władzy publicznej, którego motywy działania mogą mieć charakter stricte polityczny.

Należy też wskazać, że wprowadzenie górnej granicy wieku dla kandydatów na ławników ma na celu zagwarantowanie stronom postępowań prowadzonych przed sądami powszechnymi pełnej realizacji ich prawa do rzetelnego procesu, gwarantowanego przez

art. 45 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (Dz. U. z 1993 r., poz. 284).

Przepis art. 45 ust. 1 Konstytucji RP stanowi bowiem, że każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd.

Z kolei z art. 6 ust. 1 Konwencji wynika, że każdy ma prawo do sprawiedliwego i publicznego rozpatrzenia jego sprawy w rozsądnym terminie przez niezawisły i bezstronny sąd ustanowiony ustawą przy rozstrzyganiu o jego prawach i obowiązkach o charakterze cywilnym albo o zasadności każdego oskarżenia w wytoczonej przeciwko niemu sprawie karnej.

Każda ze stron postępowania sądowego ma więc prawo oczekiwać, że będzie ono prowadzone w sposób rzetelny, a rozstrzygnięcie nastąpi w rozsądnym terminie. Wydaje się, że wprowadzenie ograniczenia wiekowego dla kandydatów na ławników sprzyja realizacji tych celów.

Z przedstawionych wyżej argumentów wynika, że zawarte w art 158 § 1 pkt 5 u.s.p. ograniczenie możliwości wyboru na ławnika dla osoby, która w dniu wyboru przekroczyła wiek 70 lat nie tylko znajduje obiektywne i racjonalne uzasadnienie, ale wynika również to, że zastosowane przez ustawodawcę środki mające służyć realizacji celów są właściwe i konieczne.

W tym kontekście sformułowany w konkluzji wystąpienia wniosek o podjęcie przez Ministerstwo Sprawiedliwości inicjatywy ustawodawczej w zakresie ograniczeń wiekowych dla kandydatów na ławników w sądach powszechnych nie zasługuje na uwzględnienie.

Z poważaniem –

Z up. Ministra Sprawiedliwości

Katarzyna Frydrych

Podsekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/